

Nader onderzoek vleermuis, kerkuil en
steenmarter

Gammelkeresweg 4 Deurningen

Nader onderzoek vleermuis, kerkuil en steenmarter

Gammelkeresweg 4 Deurningen

Colofon

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Eigenaar perceel

Projectnummer en versie: 8141 versie 1.0	Status: Definitief
Auteur: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise e.a
Ligging projectgebied: Gammelkeresweg 4 Deurningen	Rapportdatum: 10-11-2025

Correspondentieadres:

Nobelstraat 7-5

7131PZ Lichtenvoorde

E: info@natuurbankoverijssel.nl

T: 0850-509852

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Onderzoeksvraag.....	4
1.3	Reikwijdte.....	4
HOOFDSTUK 2	HET ONDERZOEKSGBIED.....	5
2.1	Situering	5
2.2	Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	5
HOOFDSTUK 3	METHODE	7
3.1	Vleermuizen	7
3.2	Steenmarter	8
3.3	Kerkuil.....	8
3.4	Overige soorten.....	8
HOOFDSTUK 4	RESULTATEN.....	9
4.1	Vleermuizen	9
4.2	Steenmarter	9
4.3	kerkuil.....	9
4.4	Overige soorten.....	10
HOOFDSTUK 5	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	11
5.1	Samenvatting.....	11
5.2	Conclusie	11

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn concrete plannen voor renovatie van een oude boerderij en sloop van overige bebouwing op een voormalig agrarisch erf aan de Gammelkeresweg 4 te Deurningen. Uitvoering van de voorgenomen plannen heeft mogelijk negatieve gevolgen voor beschermde diersoorten. Uit een verkennend natuurwaardenonderzoek is gebleken dat aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter en vleermuizen en naar de nestplaats van een kerkuil noodzakelijk is om de wettelijke consequenties van de voorgenomen werkzaamheden volledig in beeld te kunnen brengen.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen, steenmarter en kerkuilen gepresenteerd. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode juni - september 2025.

In het kader van de zorgplicht (Art. 11.27, Bal) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Omdat met een eenmalige visuele inspectie, de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor vleermuizen, steenmarter en steenuilen niet (volledig) vastgesteld kan worden, was gericht vervolgonderzoek noodzakelijk.

1.2 Onderzoeksvraag

Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de volgende onderzoeksvragen:

1. Bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de te slopen bebouwing in het plangebied? Zo ja, welke soort, welke aantallen, welke functie heeft de verblijfplaats en waar bevindt zich de verblijfplaats?
2. Bezet de steenmarter een verblijfplaats in de te slopen bebouwing in het plangebied? Zo ja, welke functie heeft de verblijfplaats?
3. Nestelen er kerkuilen in het onderzoeksgebied? Zo ja, waar nestelen de uilen?

1.3 Reikwijdte

Voorliggend rapport is eenvoudig van opzet. Niet relevante informatie verkregen tijdens het onderzoek wordt niet meegenomen in dit rapport. Natuurbank Overijssel beseft dat natuuronderzoek kostbaar is en probeert de kosten voor de opdrachtgever zo laag mogelijk te houden, onder andere door het rapport kort en bondig op te stellen met uitsluitend de benodigde en relevante informatie zoals methode, verantwoording van de afgelegde bezoeken en weergave van de bevindingen.

HOOFDSTUK 2 HET ONDERZOEKSGBIED

2.1 Situering

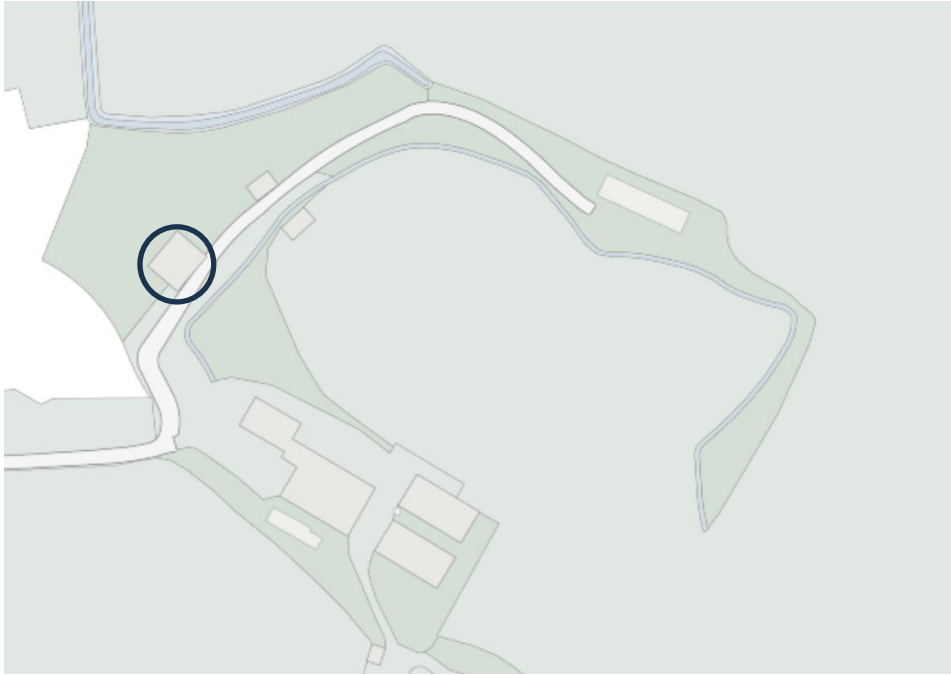
Het onderzoeksgebied omvat alle bebouwing op een erf aan de Gammelkeresweg 4 te Deurningen. Het onderzoeksgebied ligt in het buitengebied.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied vormt een voormalig agrarisch erf en een veldschuur. Op het erf staat een woning, oude vervallen boerderij en twee varkensschuren. Op onderstaande luchtfoto wordt het onderzoeksgebied weergegeven.

Luchtfoto met de begrenzing van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en steenmarter, aangegeven met de gele kader (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Aanduiding van de veldschuur met kerkuilenkast. De veldschuur staat ten noordwesten van het erf.

HOOFDSTUK 3

METHODE

In dit hoofdstuk wordt de toegepaste onderzoeksmethode verwoord.

3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaatuur (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen van zwermende dieren tijdens het binnenvliegen, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van het gebouw in het onderzoeksgebied als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbezonende soorten. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats, niet als massa-winterverblijfplaats. De bebouwing heeft te weinig bouwlagen, te weinig massa en wordt niet verwarmd. Dat maakt de gebouwen ongeschikt als massa-winterverblijfplaats. Deze beoordeling wordt ook toegepast door de provincie Gelderland.

Aanpassing vleermuisprotocol 2025

In februari 2025 is het vleermuisprotocol aangepast. Deze aanpassing treft uitsluitend onderzoek naar meervleermuizen om de omgeving van bekende kraamverblijven en mannengroepen en onderzoek naar paarverblijfplaatsen van deze soort. Voor paarverblijf- & zwermplaatsen is de definitie van de objecten aangepast, de inspanning is niet bedoeld voor gebouwen zoals woonhuizen, maar denk hier aan bruggen, sluizen, gemalen, elektriciteitshuisjes, boomholtes, vleermuiskasten, stadsmuren, bunkers, meerpalen, ijskelders, forten, verlaten gebouwen, schoorstenen, putten, etc.

De aanpassing bestaat uit het uitvoeren van extra bezoeken indien de onderzoekslocatie in de directe omgeving van een bekende kraamkolonie ligt en een ochtendronde in juli in de buurt van een mannengroep.

Het geactualiseerde protocol schrijft nu ochtendonderzoek voor in plaats van avondonderzoek. In gebieden nabij kraamkolonies zijn twee ochtendrondes verplicht in de kraamperiode. In zowel de rode gebieden (kraamkolonies) als de blauwe gebieden (mannenverblijven) is een extra ochtendronde in juli nodig voor het opsporen van satelliet verblijfplaatsen. Onderzoek naar paarverblijfplaatsen hoeft niet plaats te vinden bij door mensen bewoonde objecten, zoals woningen, kantoren en appartementengebouwen.

De onderzoekslocatie ligt op ruime afstand van een bekende kraamkolonie (NDFF, 2025) en mannenverblijfplaats. Het onderzoek hoeft niet afgestemd te worden op mogelijke aanwezigheid van een kraamkolonie, satellietverblijfplaats of paarverblijfplaats. Het onderzoek hoeft niet afgestemd te worden op de meervleermuis.

Algemeen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, de bezoeken in augustus en september zijn uitgevoerd in verband

met onderzoek naar paarverblijfplaatsen.

Het onderzoek is uitgevoerd door 1-3 (4) ervaren onderzoekers die tegelijkertijd op het erf aanwezig waren. Door deze onderzoekers strategisch te positioneren, kunnen alle in- en uitvliegende dieren waargenomen worden. Ook kunnen zo vliegpatronen ontdekt worden. Vliegpatronen kunnen een sterke aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van een kolonie.

In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

<i>Datum</i>	<i>Tijd</i>	<i>Zon onder/op*</i>	<i>Aantal onderzoekers</i>	<i>Weersomstandigheden</i>
10-06-2025	21:50-00:25	21:53 uur	3 (+1**)	Droog, 16 °C, zwakke wind, bewolkt
30-06-2025	21:55-00:30	21:57 uur	3 (+1**)	Droog, 21 °C, zwakke wind, bewolkt
10-07-2025	2:20-5:23	05:21 uur	3	Droog, 12 °C, matige wind, bewolkt
21-08-2025	22:00-0:00	20:44 uur	1	Bewolkt, droog, zwakke wind 17 °C
15-09-2025	22:00-0:00	20:47 uur	1	Bewolkt, droog (na buien overdag), zwakke wind, 17 °C

*Bezoekschema vleermuisonderzoek (*bron: www.knmi.nl).*

*** de kerkuilenonderzoeker was het tweede deel van het bezoek tevens betrokken bij onderzoek naar vleermuizen.*

3.2 Steenmarter

Er bestaat geen goedgekeurd onderzoeksprotocol voor onderzoek naar verblijfplaatsen van steenmarters. Onderzoek met behulp van cameravallen is geschikt om de aanwezigheid van het dier op locatie vast te stellen, maar daarmee wordt nog geen verblijfplaats in de te slopen gebouwen vastgesteld. Steenmarters verlaten de verblijfplaats in de avondschemering en steken daarbij vaak open ruimtes, zoals verharding, over. Ook lopen ze niet zelden over het dak van het gebouw of wordt hun aanwezigheid verraden door alarmerende vogels, in het bijzonder merels. Jonge steenmarters zijn vrij luidruchtig. Niet alleen maken ze vaak sociale geluiden, ze maken als ze ouder zijn 's avonds en 's nachts ook veel stommelgeluid tijdens het ravotten. Tenslotte verraden de dieren zich vaak door prooiresten en uitwerpselen die zichtbaar of goed te ruiken zijn.

Tijdens alle bezoeken aan het plangebied is gelet op steenmarters in het plangebied. Er is daarbij gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera. Onderzoekers zijn drie maal in de schemering en vijf maal in de avond in het onderzoeksgebied geweest. Deze aanwezigheid van deskundigen op het erf, moet voldoende inzicht verschaffen in de aan- of afwezigheid van een verblijfplaats.

3.3 Kerkuil

Er bestaat geen goedgekeurd onderzoeksprotocol naar onderzoek naar rust- en nestplaatsen voor kerkuilen. Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van onderzoek van een kerkuilenkast, aanwezig in de oude veldschuur. Kerkuilen kunnen een bezet nest hebben in de periode mei-augustus. Tijdens twee bezoeken aan het onderzoeksgebied is de kast geobserveerd op uitvliegende kerkuilen of geluiden van jongen vanuit de nestkast. De kast is geobserveerd op 10 juni en 30 juni. Op 15 september is de kast visueel geïnspecteerd door de vleermuisonderzoeker (m.b.v. de aanwezige ladder). Er werden in de kast geen sporen van kerkuilen aangetroffen zoals ruiveren of braakballen.

3.4 Overige soorten

Onderzoekers letten tijdens het veldwerk altijd op andere beschermde soorten die een verblijfplaats bezetten in de bebouwing in het onderzoeksgebied.

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN

4.1 Vleermuizen

Er is een zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de woning.

Tijdens alle bezoeken werd een gewone dwergvleermuis waargenomen in het onderzoeksgebied. Eén exemplaar dook tijdens beide bezoeken in juni vrij vroeg op in het onderzoeksgebied. Dit is een aanwijzing voor een verblijfplaats in de directe omgeving. Tijdens de ochtendronde is een invliegend exemplaar waargenomen aan de voorzijde van de woning. De vleermuis kroop weg via een kier tussen het metselwerk en de betimmering van de overstek, halverwege het dakvlak van het gebouw (zie onder). Tijdens de bezoeken in het najaar werd een werfroepende gewone dwergvleermuis vastgesteld. Dit mannetje vloog rond op het erf en riep niet vanuit de verblijfplaats. Het zwaartepunt van de baltsvluchten lag aan de voorzijde van de boerderij, nabij de vastgesteld invliegopening. Aangenomen wordt dat de vastgestelde zomerverblijfplaats tevens gebruikt wordt als paarverblijfplaats.

Aanduiding van de invliegopening in de top van de woning.

Tijdens het veldbezoek zijn verder foeragerende laatvliegers waargenomen en zijn enkele malen een overvliegende rosse vleermuis opgemerkt. Er zijn maximaal twee foeragerende laatvliegers tegelijkertijd opgemerkt die rond de randen van de bomen foerageerden. Deze dieren doken op 30 juni vrij laat in de avond op in het onderzoeksgebied. Deze dieren kwamen aangevlogen vanuit het westen en vertoonden geen verbondenheid met de bebouwing in het onderzoeksgebied. Er zijn geen andere soorten waargenomen.

4.2 Steenmarter

Er is geen verblijfplaats van steenmarter vastgesteld in het onderzoeksgebied.

Er is tijdens de bezoeken geen steenmarter waargenomen en er zijn geen sporen gevonden van steenmarter. Op basis van de onderzoeksresultaten kan de aanwezigheid van een verblijfplaats in het onderzoeksgebied uitgesloten worden.

4.3 kerkuil

Er is geen rust- of nestplaats van de kerkuil in het onderzoeksgebied vastgesteld.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan de aanwezigheid van een rust- of nestplaats in de nestkast uitgesloten worden.

4.4 Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten in het onderzoeksgebied waargenomen, anders dan reeds genoemd in de quickscan natuurwaardenonderzoek.

HOOFDSTUK 5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

5.1 Samenvatting

In 2025 bebouwing op een erf aan de Gammelkeresweg 4 te Deurningen onderzocht op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen en steenmarter en rust- en nestplaats van kerkuilen.

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het daarvoor geldende onderzoeksprotocol (versie februari 2025). Het onderzoek naar de verblijfplaats van de steenmarter is uitgevoerd op basis een methode die Natuurbank Overijssel geschikt acht. Het onderzoek naar het gebruik van de kast als rust- en/of nestplaats is uitgevoerd op basis van een methode die Natuurbank Overijssel geschikt acht.

Onderzoek heeft aangetoond dat de gewone dwergvleermuis een zomer- en paarverblijfplaats bezet in de woning op het erf. De steenmarters bezet geen verblijfplaats in het onderzoeksgebied en kerkuilen bezetten geen rust- of nestplaats in de kerkuilenkast (of andere plek).

5.2 Conclusie

Bij het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met een zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Om de woning te mogen slopen dient een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verkregen te zijn.

Geraadpleegde bronnen

Kennisdocument huismus (BIJ12)
Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12)
Kennisdocument steenuil (BIJ12)
Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12)
De steenmarter. KNNV Uitgeverij.

Internet:

www.sovon.nl

www.kadaster.nl

Vleermuisprotocol 2021, versie februari 2025